

Spis treści

Wstęp	13
Biogramy i fotografie rozmówców	29
Rozdział I. Inicjacja w świat nauki	37
Kluczowe inicjujące	39
Okres powojennej odbudowy	68
Studiowanie	82
Wykładowcy	83
Seminaria	91
Egzaminy	97
Rozdział II. Wędrówka z Mistrzem	107
Profesora Adama Szpunara wspomina Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska	110
Profesora Aleksandra Kamińskiego wspomina Olga Czerniawska	113
Profesora Wacława Szuberta wspomina Michał Seweryński	123
Profesora Mieczysława Wallisa wspomina Wanda Nowakowska	128
Profesor Stefanię Skwarczyńską i profesora Bolesława Lewickiego wspomina Ewelina Nurczyńska-Fidelska	130
Profesor Stefanię Skwarczyńską wspomina Teresa Cieślakowska	135
Profesor Antoninę Kłoskowską wspomina Zbigniew Bokszański	136
Profesor Kazimierę Zawistowicz-Adamską wspomina Bronisława Kopczyńska-Jaworska	140
Profesorów Tadeusza Kotarbińskiego, Tadeusza Krońskiego i Bronisława Baczko wspomina Ryszard Panasiuk	141
Profesora Ludwika Straszewicza wspomina Stanisław Liszewski	144
Profesora Konrada Jaźdżewskiego wspomina Jerzy Kmiecicki	145
Profesora Jana Wojciechowskiego wspomina Jan Ziomek	147
Profesora Witolda Janowskiego wspomina Zbigniew Jakubowski	148
Profesor Annę Chrząszczewską wspomina Romuald Skowroński	148
Rozdział III. Biografia naukowa	151
Początki pracy naukowej	154
Środowisko akademickie	167

Zainteresowania naukowe	178
Wyjazdy zagraniczne	186
Trudności z wyjazdami	188
Różnorodność doświadczeń a dyscypliny nauki	191
Co dzieje się za żelazną kurtyną?	209
Ekspedycje naukowe	212
Studenci i uczniowie	216
Rozdział IV. Konteksty historyczne	225
Odwilż gomułkowska – październik 1956	227
Losy niepokornej socjologii 1951–1965	232
Konsekwencje wydarzeń marcowych 1968	237
Epoka gierkowska – lata siedemdziesiąte	250
Lata osiemdziesiąte i „Solidarność”	252
Strajk studencki 1980–1981: „Od solidarnościowego odruchu do ideologicznej determinacji” o silnym emocjonalnym podłożu”	255
Okres stanu wojennego	271
Obrady Okrągłego Stołu i transformacja ustrojowa: „ziścił się sen, ale zapowidała się droga przez mękę”	275
„Niepokojąca współczesność”	278
Rozdział V. Konteksty polityczne	281
Stalinizm	286
Powojenne pokolenie studentów	287
Atmosfera studiowania – relacje między wykładowcami a studentami	287
Atmosfera studiowania – relacje między studentami	293
Organizacje młodzieżowe	298
Świadectwa moralności, inwigilacja i kontrola	303
Ówczesni pracownicy	308
Postawy profesorów	309
Obowiązkowe szkolenia i egzaminy z marksizmu	312
Ideologizacja nauki a kariera akademicka	315
Ingerencje władz w proces edukacyjny	318
Po stalinizmie	324
Nauka a ideologia	324
Na tle innych krajów bloku wschodniego	330
Przestrzenie wolności i konsekwencje niesubordynacji	337
Cenzura	344

Rozdział VI. Miejsca i materialność akademii	351
Topografia Uniwersytetu	352
Warsztat pracy	372
Książki i biblioteka	378
Poza uczelnią	386
Uniwersytet w robotniczym mieście	389
Przestrzenie Uniwersytetu	394
Zamiast zakończenia. <i>Universitas</i> – czym był, czym jest Uniwersytet?	397
Bibliografia	419
Mapa	425
Wykaz skrótów	429
Wykaz fotografii	431
Indeks nazwisk	435
Indeks miejsc w Łodzi	445
Indeks instytucji, organizacji, firm	447
Indeks nazw geograficznych	451